

Zasady załatwiania spraw, wezwania, terminy zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego

Zasada szybkości postępowania

Art. 12 k.p.a.

§ 1. Organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia.

§ 2. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwione niezwłocznie.

Art. 35 § 1 k.p.a.

Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki.

Art. 27- ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 z późn. zm.).

Organy działają w sprawach związanych z wykonywaniem działalności gospodarczej wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do ich załatwienia.

Art. 35 k.p.a. - terminy

Niezwłocznie - sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ

Do miesiąca - sprawy wymagające postępowania wyjaśniającego

Do dwóch miesięcy - sprawy szczególnie skomplikowane

Art. 106 § 3.

Organ, do którego zwrócono się o zajęcie stanowiska, obowiązany jest przedstawić je niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia mu żądania, chyba że przepis prawa przewiduje inny termin.

Art. 35 § 5 k.p.a.

Do terminów określonych w przepisach poprzedzających nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów doręczania z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. poz. 2320), okresów zawieszenia postępowania, okresu trwania mediacji oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo przyczyn niezależnych od organu.

Przykłady:

- termin na uzupełnienie braków formalnych (art. 64 k.p.a.),
- termin na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (art. 79a k.p.a.),
- Wyrażenie opinii lub uzgodnienie decyzji przez inny organ (art. 106 k.p.a.) – UWAGA – art. 36 § 2 k.p.a.

data wszczęcia postępowania na wniosek - art. 61 § 3 k.p.a.

Data wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej.

data wszczęcia postępowania z urzędu

„Wobec faktu, że kodeks postępowania administracyjnego nie rozstrzyga sposobu ustalania daty wszczęcia postępowania administracyjnego z urzędu, za datę taką można uznać dzień pierwszej czynności urzędowej dokonanej w sprawie, której postępowanie dotyczy, przez organ do tego uprawniony, działający w granicach przysługujących mu kompetencji, pod warunkiem, że o czynności tej powiadomiono stronę.” (postanowienie NSA w Warszawie z 4.03.1981 r., SA 654/81, ONSA 1981, nr 1, poz. 15)

Art. 57 k.p.a. [Sposób obliczania terminów]

§ 1. Jeżeli początkiem terminu określonego w dniach jest pewne zdarzenie, przy obliczaniu tego terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zdarzenie nastąpiło. Upływ ostatniego z wyznaczonej liczby dni uważa się za koniec terminu.

§ 2. Terminy określone w tygodniach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim tygodniu, który nazwą odpowiada początkowemu dniowi terminu.

§ 3. Terminy określone w miesiącach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim miesiącu, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim miesiącu nie było - w ostatnim dniu tego miesiąca.

§ 3a. Terminy określone w latach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim roku, który odpowiada początkowemu dniowi terminu, a gdyby takiego dnia w ostatnim roku nie było - w dniu poprzedzającym bezpośrednio ten dzień.

§ 4. Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.

Art. 36. [Obowiązek organu po upływie terminu załatwienia sprawy administracyjnej]

§ 1.

O każdym przypadku niezakończono sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

§ 2.

Ten sam obowiązek ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu.

Zwłoka w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu a opóźnienia z przyczyn niezależnych od organu (art. 35 § 5)

Zwłoka a opóźnienie - k.c. a k.p.a.

Przykład wyjaśnienia: „Natomiast zwłoka w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu prowadzącego postępowanie ma miejsce wówczas, gdy opóźnienie w załatwieniu sprawy powstaje z winy innego organu administracji publicznej, np. organu współdziałającego w trybie art. 106 § 1.” A. Wróbel [w:] M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, *Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego*, LEX/el. 2022, art. 36.

„dotyczy zatwierdzania projektów robót geologicznych czy dokumentacji geologicznych - czy w przypadku stwierdzenia, że np. projekt robót nie zawiera wymaganego rozporządzeniem "elementu" należy wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia czy bez wezwania odmówić jego zatwierdzenia?”

Art. 64. [Braki formalne podania]

§ 1. Jeżeli w podaniu nie wskazano adresu wnoszącego i nie ma możliwości ustalenia tego adresu na podstawie posiadanych danych, podanie pozostawia się bez rozpoznania.

§ 2. Jeżeli podanie nie spełnia innych wymagań ustalonych w przepisach prawa, należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

Art. 79a. [Obowiązek wskazania niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem strony; przedkładanie dodatkowych dowodów]

§ 1. W postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Przepisy art. 10 § 2 i 3 stosuje się.

§ 2. W terminie wyznaczonym na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, strona może przedłożyć dodatkowe dowody celem wykazania spełnienia przesłanek, o których mowa w § 1.

Czy można wydłużyć termin zatwierdzenia roboty geologiczne jeżeli w decyzji jest określony krótszy niż 5 lat?

Art. 80 ust. 6 p.g.g. - Projekt zatwierdza się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 5 lat, w zależności od zakresu i harmonogramu zamierzonych robót geologicznych.

Art. 155. k.p.a. Decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony; przepis art. 154 § 2 stosuje się odpowiednio.

Terminy zgłoszenia robót – dostarczenie do urzędu czy data nadania?

Art. 81 ust. 2 p.g.g [Zgłoszenie zamiaru rozpoczęcia robót geologicznych] Zgłoszenia dokonuje się na piśmie, najpóźniej na 2 tygodnie przed zamierzonym terminem rozpoczęcia robót geologicznych, określając zamierzone terminy rozpoczęcia i zakończenia robót geologicznych, ich rodzaj i podstawowe dane dotyczące robót geologicznych oraz imiona i nazwiska osób sprawujących dozór i kierownictwo, a także numery świadectw stwierdzających kwalifikacje do wykonywania tych czynności.

Art. 57 § 5 k.p.a. (?) Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało:

- 1) wysłane na adres do doręczeń elektronicznych organu administracji publicznej, a nadawca otrzymał dowód otrzymania, o którym mowa w art. 41 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych;
- 2) nadane w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe albo placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej albo państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 3) złożone w polskim urzędzie konsularnym (...)

Skutki uchybienia terminom

Art. 9 p.g.g. [Procedura współdziałania organów]

1. Jeżeli ustawa uzależnia rozstrzygnięcie organu administracji od współdziałania (uzgodnienia lub wyrażenia opinii) z innym organem administracji, zajmuje on stanowisko nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia projektu rozstrzygnięcia.
2. Jeżeli organ współdziałający nie zajmie stanowiska w terminie określonym w ust. 1, uważa się, że aprobuje przedłożony projekt rozstrzygnięcia.
3. Termin do zajęcia stanowiska jest zachowany, jeżeli przed upływem 14 dni od dnia doręczenia wniosku o zajęcie stanowiska w sprawie organ współdziałający doręczył postanowienie w tej sprawie lub dokonał jego wysyłki.

Uzgodnienie decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego/decyzji o warunkach zabudowy z właściwym organem administracji geologicznej - w odniesieniu do udokumentowanych złóż kopalin i wód podziemnych

Art. 53 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Uzgodnień, o których mowa w ust. 4, dokonuje się w trybie art. 106 Kodeksu postępowania administracyjnego, z tym że zażalenie przysługuje wyłącznie inwestorowi. W przypadku niezajęcia stanowiska przez organ uzgadniający w terminie 2 tygodni od dnia doręczenia wystąpienia o uzgodnienie - uzgodnienie uważa się za dokonane.

Zwykłe pismo a nie postanowienie

Skutki uchybienia terminom - domniemanie milczącego uzgodnienia

Wyrok WSA w Warszawie z 29.04.2021 r., VIII SA/Wa 182/21, LEX nr 3192901.

„Tryb uzgodnienia decyzji o warunkach zabudowy przez właściwy organ obarczony jest terminem prawa materialnego, będącym terminem zawitym, a co za tym idzie, nie podlegającym przedłużeniu ani przywróceniu. Po jego upływie organ uzgadniający traci kompetencje do orzekania.”

Skutki uchybienia terminom – ponaglenie

Art. 37. [Ponaglenie na niezakończenie sprawy administracyjnej w terminie]

§ 1. Stronie służy prawo do wniesienia ponaglenia, jeżeli:

- 1)nie zakończono sprawy w terminie określonym w art. 35 lub przepisach szczególnych ani w terminie wskazanym zgodnie z art. 36 § 1 (bezczywność);
- 2)postępowanie jest prowadzone dłużej niż jest to niezbędne do zakończenia sprawy (przewlekłość).

§ 3. Ponaglenie wnosi się:

- 1)do organu wyższego stopnia za pośrednictwem organu prowadzącego postępowanie;
- 2)do organu prowadzącego postępowanie - jeżeli nie ma organu wyższego stopnia.

§ 6. Organ rozpatrujący ponaglenie wydaje postanowienie, w którym:

- 1) wskazuje, czy organ rozpatrujący sprawę dopuścił się bezczywności lub przewlekłego prowadzenia postępowania, stwierdzając jednocześnie, czy miało ono miejsce z rażącym naruszeniem prawa;
- 2)w przypadku stwierdzenia bezczywności lub przewlekłości:
  - a)zobowiązuje organ rozpatrujący sprawę do zakończenia sprawy, wyznaczając termin do jej zakończenia, jeżeli postępowanie jest niezakończony,
  - b)zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych bezczywności lub przewlekłości, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających bezczywności lub przewlekłości w przyszłości.

Skutki uchybienia terminom – skarga na przewlekłość / beczynność

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329 z późn. zm.)

Art. 52. [Obowiązek wyczerpania środków zaskarżenia]

§ 1. Skargę można wnieść po wyczerpaniu środków zaskarżenia, jeżeli służyły one skarżącemu w postępowaniu przed organem właściwym w sprawie, chyba że skargę wnosi prokurator, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka.

§ 2. Przez wyczerpanie środków zaskarżenia należy rozumieć sytuację, w której stronie nie przysługuje żaden środek zaskarżenia, taki jak zażalenie, odwołanie lub ponaglenie, przewidziany w ustawie.

Skutki uchybienia terminom – skarga na przewlekłość / beczynność

Art. 53 § 2b p.p.s.a. Skargę na beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania można wnieść w każdym czasie po wniesieniu ponaglenia do właściwego organu.

Uchwała NSA z 22.06.2020 r., II OPS 5/19, ONSAiWSA 2020, nr 6, poz. 79 – zasadne do wydania rozstrzygnięcia
„Wniesienie skargi na beczynność po zakończeniu przez organ administracji publicznej prowadzonego postępowania poprzez wydanie decyzji ostatecznej stanowi przeszkodę w merytorycznym rozpoznaniu takiej skargi przez sąd administracyjny w zakresie rozstrzygnięcia podjętego na podstawie art. 149 § 1 pkt 3 p.p.s.a.”

Wyrok NSA z 11.12.2019 r., II OSK 1314/19, LEX nr 2777904 - wystarczy ponaglenie
„Brak jest przesłanek do formułowania poglądu, że dla skuteczności złożenia skargi na przewlekłość postępowania konieczne jest nie tylko wniesienie ponaglenia, lecz potrzebny jest upływ terminu potrzebny na zajęcie stanowiska lub podjęcie rozstrzygnięcia przez organ.”

Skutki uchybienia terminom – skarga na przewlekłość / beczynność

Art. 54 p.p.s.a.

§ 1 Skargę do sądu administracyjnego wnosi się za pośrednictwem organu, którego działanie, beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania jest przedmiotem skargi.

§ 3. Organ, którego działanie, beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania zaskarżono, może w zakresie swojej właściwości uwzględnić skargę w całości w terminie trzydziestu dni od dnia jej otrzymania. W przypadku skargi na decyzję, uwzględniając skargę w całości, organ uchyla zaskarżoną decyzję i wydaje nową decyzję. Uwzględniając skargę, organ stwierdza jednocześnie, czy działanie, beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania miały miejsce bez podstawy prawnej albo z rażącym naruszeniem prawa. Przepis § 2 stosuje się odpowiednio.

„Uwzględnienie skargi na beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania powinno oznaczać wydanie decyzji administracyjnej, postanowienia lub innego aktu administracyjnego, dokonanie czynności z zakresu administracji publicznej, dotyczących uprawnień lub obowiązków, wynikających z przepisów prawa albo wydanie interpretacji indywidualnej prawa podatkowego lub opinii zabezpieczającej.” H. Knysiak-Sudyka [w:] *Skarga i skarga kasacyjna w postępowaniu sądowoadministracyjnym. Komentarz. Orzecznictwo, wyd. V*, Warszawa 2021, art. 54.

Skutki uchybienia terminom – skarga na przewlekłość / bezczynność

Postanowienie NSA z 13.05.2014 r., II OZ 445/14, LEX nr 1467732
„Skorzystanie przez organ z uprawnienia do autokontroli, wynikającego z art. 54 § 3 p.p.s.a., nie oznacza automatycznego zwolnienia organu z obowiązków wynikających z art. 54 § 2 p.p.s.a.”

Autokontrola nie zwalnia z przekazania!

Art. 54 § 2 p.p.s.a. Organ, o którym mowa w § 1, przekazuje skargę sądowi wraz z kompletnymi i uporządkowanymi aktami sprawy i odpowiedzią na skargę, w postaci papierowej lub elektronicznej, w terminie trzydziestu dni od dnia jej otrzymania (...)

Skutki uchybienia terminom – skarga na przewlekłość / beczynność

Art. 149. p.p.s.a. [Uwzględnienie skargi na beczynność organów]

§ 1. Sąd, uwzględniając skargę na beczynność lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez organy w sprawach określonych w art. 3 § 2 pkt 1-4 albo na przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawach określonych w art. 3 § 2 pkt 4a:

1)zobowiązuje organ do wydania w określonym terminie aktu, interpretacji albo do dokonania czynności;

2)zobowiązuje organ do stwierdzenia albo uznania uprawnienia lub obowiązku wynikających z przepisów prawa;

3)stwierdza, że organ dopuścił się beczynności lub przewlekłego prowadzenia postępowania.

§ 1a. Jednocześnie sąd stwierdza, czy beczynność organu lub przewlekłe prowadzenie postępowania przez organ miały miejsce z rażącym naruszeniem prawa.

§ 1b. Sąd, w przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1 i 2, może ponadto orzec o istnieniu lub nieistnieniu uprawnienia lub obowiązku, jeżeli pozwala na to charakter sprawy oraz niebudzące uzasadnionych wątpliwości okoliczności jej stanu faktycznego i prawnego.

§ 2. Sąd, w przypadku, o którym mowa w § 1, może ponadto orzec z urzędu albo na wniosek strony o wymierzeniu organowi grzywny w wysokości określonej w art. 154 § 6 lub przyznać od organu na rzecz skarżącego sumę pieniężną do wysokości połowy kwoty określonej w art. 154 § 6.

Skutki uchybienia terminom – skarga na przewlekłość / beczynność

Art. 154 § 6 p.p.s.a. Grzywnę, o której mowa w § 1, wymierza się do wysokości dziesięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w roku poprzednim, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie odrębnych przepisów.

Obwieszczenie
Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego
z dnia 18 lutego 2022 r.

w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej
w 2021 r. i w drugim półroczu 2021 r.

Na podstawie art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 746 i 2445) oraz w związku z art. 110 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.^[1]) ogłasza się, że przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej, pomniejszone o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz chorobowe, **w 2021 r. wyniosło 4944,79 zł**, a w drugim półroczu 2021 r. wyniosło 5104,90 zł.

Maksymalna grzywna - 49 447,9 PLN

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność odszkodowawcza

Art. 77. Konstytucji RP [Prawo do wynagrodzenia szkody]

1. Każdy ma prawo do wynagrodzenia szkody, jaka została mu wyrządzona przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.)

Art. 417. [Odpowiedzialność odszkodowawcza władzy publicznej]

§ 1. Za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Art. 417¹. § 3. Jeżeli szkoda została wyrządzona przez niewydanie orzeczenia lub decyzji, gdy obowiązek ich wydania przewiduje przepis prawa, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu niezgodności z prawem niewydania orzeczenia lub decyzji, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Art. 417². Jeżeli przez zgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej została wyrządzona szkoda na osobie, poszkodowany może żądać całkowitego lub częściowego jej naprawienia oraz zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, gdy okoliczności, a zwłaszcza niezdolność poszkodowanego do pracy lub jego ciężkie położenie materialne, wskazują, że wymagają tego względy słuszności.

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika

Art. 38 k.p.a. [Odpowiedzialność pracownika za zwłokę]

Pracownik organu administracji publicznej podlega odpowiedzialności porządkowej lub dyscyplinarnej albo innej odpowiedzialności przewidzianej w przepisach prawa, jeżeli z nieuzasadnionych przyczyn nie załatwił sprawy w terminie lub prowadził postępowanie dłużej niż było to niezbędne do załatwienia sprawy.

Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 z późn. zm.).

Art. 13. [Odpowiedzialność funkcjonariuszy publicznych za naruszenie prawa]

Funkcjonariusze publiczni ponoszą odpowiedzialność za naruszenie prawa spowodowane ich działaniem lub zaniechaniem na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika

Ustawa z dnia 20 stycznia 2011 r. o odpowiedzialności majątkowej funkcjonariuszy publicznych za rażące naruszenie prawa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1169)

Kto może ponieść odpowiedzialność?

1. Osoba działająca w charakterze organu administracji publicznej lub z jego upoważnienia,
2. członek kolegialnego organu administracji publicznej,
3. osoba wykonująca w urzędzie organu administracji publicznej pracę w ramach stosunku pracy, stosunku służbowego lub umowy cywilnoprawnej, biorąca udział w prowadzeniu sprawy rozstrzyganej w drodze decyzji lub postanowienia przez taki organ

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika

Art. 5. [Przesłanki odpowiedzialności]

Funkcjonariusz publiczny ponosi odpowiedzialność majątkową w razie łącnego zaistnienia następujących przesłanek:

- 1) na mocy prawomocnego orzeczenia sądu lub na mocy ugody zostało wypłacone przez podmiot odpowiedzialny odszkodowanie za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej z rażącym naruszeniem prawa;
- 2) rażące naruszenie prawa, o którym mowa w pkt 1, zostało spowodowane zawinionym działaniem lub zaniechaniem funkcjonariusza publicznego;
- 3) rażące naruszenie prawa, o którym mowa w pkt 1, zostało stwierdzone zgodnie z art. 6 [m.in. ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji/postanowienia, prawomocny wyrok sądu administracyjnego, postanowienie rozpatrujące ponaglenie]

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika Rażące naruszenie prawa

Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 26 listopada 2015 r. (IV SA/Po 542/15)

o rażącym naruszeniu prawa „decydują łącznie trzy przesłanki: oczywistość naruszenia prawa, charakter przepisu, który został naruszony oraz racje ekonomiczne lub gospodarcze, czyli skutki, które wywołuje decyzja.

Oczywistość naruszenia prawa polega na rzucającej się w oczy sprzeczności pomiędzy treścią rozstrzygnięcia a przepisem prawa stanowiącym jego podstawę prawną. **W sposób rażący może zostać naruszony wyłącznie przepis, który może być stosowany w bezpośrednim rozumieniu, to znaczy taki, który nie wymaga stosowania wykładni prawa.** Skutki, które wywołuje decyzja uznana za rażąco naruszającą prawo, to skutki niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia wymagań praworządności - gospodarcze lub społeczne skutki naruszenia, których wystąpienie powoduje, że nie jest możliwe zaakceptowanie decyzji jako aktu wydanego przez organy praworządnego państwa. Konieczne jest także, aby stwierdzone naruszenie miało znacznie większą wagę aniżeli stabilność decyzji ostatecznej, o której stanowi art. 16 k.p.a.”.

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika

Rażące naruszenie prawa – przykłady

1. rozstrzygnięcia jednej sprawy administracyjnej wszczętej na podstawie jednego wniosku w dwóch oddzielnych decyzjach, z których jedna przyznaje zasiłek celowy w określonej wysokości, a druga odmawia jego przyznania (wyrok WSA w Kielcach z dnia 8 października 2015 r., II SA/Ke 759/15);
2. wydania decyzji bez uprzedniego przeprowadzenia jakichkolwiek dowodów, niezbędnych dla wyjaśnienia istoty sprawy, czy też wydanie decyzji bez przeprowadzenia dowodów obligatoryjnych w danej sprawie (wyrok WSA w Warszawie z dnia 5 października 2015 r., II SA/Wa 48/15);
3. rozpatrzenia odwołania wniesionego z uchybieniem terminu, który nie został przywrócony (wyrok WSA w Poznaniu z dnia 16 września 2015 r., II SA/Po 204/15);
4. nałożenia decyzją administracyjną kary na spółkę cywilną, gdyż podmiot taki nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i nie może ponosić odpowiedzialności w postępowaniu administracyjnym (wyrok WSA w Gliwicach z dnia 7 lipca 2015 r., II SA/GI 965/15);
5. wydania rozstrzygnięcia w stosunku do osoby zmarłej (wyrok WSA w Warszawie z dnia 2 kwietnia 2015 r., I SA/Wa 2658/14);
6. zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na rozbudowę budynku w odległościach mniejszych niż 3 m, bez uzyskania zgody na odstępstwo od warunków technicznych (wyrok WSA w Warszawie z dnia 3 lutego 2015 r., VII SA/Wa 965/14);
7. wydanie decyzji w trybie postępowania odwoławczego, mimo niewniesienia odwołania (wyrok WSA w Gdańsku z dnia 26 czerwca 2014 r., III SA/Gd 366/14).

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika Brak rażącego naruszenia prawa – przykłady

1. przepisy stanowiące podstawę wydania aktu administracyjnego budzą wątpliwości interpretacyjne, a co za tym idzie jeżeli zastosowaną interpretację tychże przepisów można uznać za jedną z możliwych. Zarzut rażącego naruszenia prawa można przy tym postawić tylko zastosowaniu przepisu, którego treść jest niewątpliwie i jednolicie rozumiana (wyrok NSA w Warszawie z dnia 3 marca 2016 r., II OSK 1625/14 oraz wyrok NSA w Warszawie z dnia 10 listopada 2015 r., I OSK 352/14);
2. błędnie ustalono stan faktyczny sprawy (wyrok NSA w Warszawie z dnia 4 lipca 2014 r., II GSK 798/13);
3. organ nie zapewnił udziału w postępowaniu osobie, która powinna być jego stroną (wyrok NSA w Warszawie z dnia 28 maja 2014 r., I OSK 237/13);
4. organ odstąpił od uzasadnienia decyzji wobec uwzględnienia w całości żądania strony (wyrok NSA w Warszawie z dnia 25 kwietnia 2006 r., II OSK 771/05);
5. w decyzji nie zawarto pouczenia lub też pouczenie to było nieprawidłowe (wyrok NSA w Warszawie z dnia 30 września 2008 r., I OSK 1454/07);
6. wydano decyzję bez uzyskania wymaganych prawem uzgodnień i opinii (wyrok NSA w Warszawie z dnia 24 lutego 2012 r., II OSK 2376/10 oraz wyrok NSA w Warszawie z dnia 18 stycznia 1999 r., IV SA 116/97);
7. w decyzji oznaczono działkę gruntu, będącej jej przedmiotem, błędnym numerem, jeżeli inny z parametrów ją identyfikujących (np. powierzchnia) znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (wyrok NSA w Warszawie z dnia 20 marca 2008 r., I OSK 451/07).

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika

Tryb postępowania w przypadku wypłaty odszkodowania

1. Wypłata odszkodowania przez organ
2. Złożenie przez kierownika jednostki wniosku do prokuratora o przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego
3. Stwierdzenie istnienia podstaw do wytoczenia przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu powództwa o odszkodowanie – wezwanie funkcjonariusza publicznego do dobrowolnego spełnienia świadczenia, a po bezskutecznym upływie terminu wytoczenie powództwa
4. Stwierdzenie przez prokuratora braku podstaw do skierowania powództwa – odmowa podjęcia tej czynności

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika

Wysokość odszkodowania

Kwota wypłacona przez organ, ale nie więcej niż dwunastokrotność miesięcznego wynagrodzenia przysługującego funkcjonariuszowi publicznemu

Wina kilku funkcjonariuszy

każdy ponosi odpowiedzialność

stosownie do przyczynienia się do rażącego naruszenia prawa i stopnia winy. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie stopnia winy i przyczynienia się poszczególnych funkcjonariuszy publicznych do rażącego naruszenia prawa, odpowiadają oni w częściach równych do kwoty dwunastokrotności ich miesięcznego wynagrodzenia

Wina umyślna – pełne odszkodowanie wypłacone przez organ

Wina umyślna - sprawca ma świadomość szkodliwego skutku swego zachowania się i przewiduje jego nastąpienie, celowo do niego zmierza lub co najmniej się na wystąpienie tych skutków godzi (tak m.in. wyrok SN z dnia 9 marca 2010 r., I PK 195/09)

Wina nieumyślna - sprawca wprowadzie przewiduje możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć, albo też nie przewiduje możliwości nastąpienia tych skutków, choć powinien i może je przewidzieć (tak m.in. wyrok SN z dnia 24 października 1997 r., I PKN 264/97).

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika

wyrok SA w Szczecinie z dnia 27 listopada 2007 r. (III APa 19/07) - umyślne niewykonanie przez pracownika jego obowiązków nie wystarczy do przyjęcia umyślności wyrządzenia szkody, gdyż niezbędne jest jeszcze objęcie skutku, tj. szkody, zamiarem sprawcy bezpośrednim lub co najmniej ewentualnym.

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika

Art. 3. Odpowiedzialność funkcjonariusza publicznego na zasadach określonych w ustawie wyłącza przewidzianą w przepisach odrębnych odpowiedzialność majątkową funkcjonariusza publicznego wobec podmiotu odpowiedzialnego za szkodę wyrządzoną tym samym działaniem lub zaniechaniem.

Przypadki pozaustawowe? Np. szkoda z winy błędu pracownika, ale niestanowiącego rażącego naruszenia prawa?

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 1510).

Art. 120. [Szkoda wyrządzona przez pracownika osobie trzeciej]

§ 1. W razie wyrządzenia przez pracownika przy wykonywaniu przez niego obowiązków pracowniczych szkody osobie trzeciej, zobowiązany do naprawienia szkody jest wyłącznie pracodawca.

§ 2. Wobec pracodawcy, który naprawił szkodę wyrządzoną osobie trzeciej, pracownik ponosi odpowiedzialność przewidzianą w przepisach niniejszego rozdziału.

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530)

Pracodawcy - samorząd

a)pracodawcą wójta oraz pracowników zatrudnionych w urzędzie gminy jest urząd gminy (art. 2 pkt 3 i art. 8 ust. 1 cyt. ustawy),

b)pracodawcą starosty, wicestarosty, członków zarządu powiatu oraz pracowników zatrudnionych w starostwie powiatowym jest starostwo powiatowe (art. 2 pkt 2 i art. 9 ust. 1 cyt. ustawy),

c)pracodawcą marszałka, wicemarszałka, członków zarządu województwa oraz pracowników zatrudnionych w urzędzie marszałkowskim jest urząd marszałkowski (art. 2 pkt 1 i art. 10 ust. 1 cyt. ustawy).

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika Odpowiedzialność z Kodeksu pracy – łączne przesłanki:

- a) wystąpiła szkoda, która została wyrządzona osobie trzeciej;
- b) szkodę wyrządził pracownik – przepis nie znajduje więc zastosowania do osób, które nie są pracownikami, choćby nawet brały udział w określonych czynnościach w ramach prowadzonego postępowania, a ich błędne działania wpłynęły na wadliwość wydanej decyzji;
- c) szkoda została wyrządzona przy wykonywaniu przez pracownika obowiązków pracowniczych – przepis ten nie znajduje więc zastosowania np. w sytuacji, kiedy szkoda wynikła tylko przy okazji wykonywania obowiązków pracowniczych (wyrok SN z dnia 29 listopada 2013 r., I CSK 87/13) lub wręcz przy sposobności zatrudnienia w zakładzie pracy, tj. nie przy wykonywaniu powierzonych pracownikowi zadań w stosunku pracy (wyrok SN z dnia 5 maja 1998 r., I CKU 110/97);
- d) szkoda została naprawiona przez pracodawcę – przepis ten nie znajduje tym samym zastosowania zarówno w przypadku kiedy pracodawca nie naprawił wyrządzonej przez pracownika szkody, jak i wtenczas, gdy szkoda została naprawiona, lecz nie przez pracodawcę, a np. przez zakład ubezpieczeń (tak m.in. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 14 listopada 2008 r., I ACa 849/08);
- e) nie zaistniały przesłanki zastosowania przepisów Uomfp – np. jeżeli decyzja nie została wydana z rażącym prawem.

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika Kodeks pracy

odpowiedzialność odszkodowawcza pracownika z art. 120 Kp odnosi się wyłącznie do szkód wyrządzonych przez tegoż pracownika, które nie zostały wyrządzone z winy umyślnej (tak m.in. wyrok SN z dnia 2 lutego 2011 r., II PK 189/10)

Art. 119. [Ograniczenie wysokości odszkodowania]

Odszkodowanie ustala się w wysokości wyrządzonej szkody, jednak nie może ono przewyższać kwoty trzymiesięcznego wynagrodzenia przysługującego pracownikowi w dniu wyrządzenia szkody.

Art. 122. [Szkoda wyrządzona umyślnie]

Jeżeli pracownik umyślnie wyrządził szkodę, jest obowiązany do jej naprawienia w pełnej wysokości.

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika Kodeks pracy

Art. 52 – rozwiązanie umowy bez wypowiedzenia

Art. 108 – 113 – kary porządkowe

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika Kodeks cywilny

Art. 441. [Solidarność; regres]

§ 1. Jeżeli kilka osób ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, ich odpowiedzialność jest solidarna.

§ 2. Jeżeli szkoda była wynikiem działania lub zaniechania kilku osób, ten, kto szkodę naprawił, może żądać od pozostałych zwrotu odpowiedniej części zależnie od okoliczności, a zwłaszcza od winy danej osoby oraz od stopnia, w jakim przyczyniła się do powstania szkody.

§ 3. Ten, kto naprawił szkodę, za którą jest odpowiedzialny mimo braku winy, ma zwrotne roszczenie do sprawcy, jeżeli szkoda powstała z winy sprawcy.

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika Kodeks cywilny

Przesłanki odpowiedzialności – łącznie:

1. Wina pracownika (art. 415 k.c.), udowodniana przez powoda (art. 6 k.c.),
2. Normalny, adekwatny związek przyczynowo – skutkowy między działaniem/zaniechaniem pracownika a zaistniałą szkodą (art. 361 k.c.)
3. Stwierdzenie we właściwym postępowaniu niezgodności ostatecznej decyzji z prawem (art. 417(1) § 2 k.c.) lub niezgodności z prawem niewydania tejże decyzji, gdy obowiązek jej wydania przewiduje przepis prawa (art. 417(1) § 3 k.c.)
4. Powstanie szkody – także udowodniane przez poszkodowanego

Skutki uchybienia terminom – odpowiedzialność pracownika Kodeks karny

Art. 231. [Nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza]

§ 1. Funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie i wyrządza istotną szkodę, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 4. Przepisu § 2 nie stosuje się, jeżeli czyn wyczerpuje znamiona czynu zabronionego określonego w art. 228.

Art. 46. [Orzeczenie obowiązku naprawienia szkody]

§ 1. W razie skazania sąd może orzec, a na wniosek pokrzywdzonego lub innej osoby uprawnionej orzeka, stosując przepisy prawa cywilnego, obowiązek naprawienia, w całości albo w części, wyrządzonej przestępstwem szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę; przepisów prawa cywilnego o możliwości zasądzenia renty nie stosuje się.

Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095 z późn. zm.).

Art. 15zzzzzn¹. [Wstrzymanie biegu terminów załatwiania spraw przez organ administracji publicznej]

1. W okresie obowiązywania stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 organ administracji publicznej może wstrzymać bieg terminów załatwiania spraw na okres nie dłuższy niż 30 dni, o czym zawiadamia strony.
- Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, następuje poprzez umieszczenie go przez organ administracji publicznej w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej, na swojej stronie internetowej oraz w widocznym miejscu w swojej siedzibie.
- Czynności dokonane przez organ administracji publicznej w okresie, o którym mowa w ust. 1, są skuteczne, pod warunkiem poinformowania o nich stron.
- Ogłoszenie zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, wyłącza wywodzenie wobec organu administracji publicznej środków prawnych dotyczących bezczynności, przewlekłości lub naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.
- W przypadku organów kolegialnych czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, podejmuje przewodniczący organu kolegialnego.
- Ponowne wstrzymanie biegu terminów załatwiania spraw, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić za zgodą organu wyższego stopnia.
- Do przepisów o milczącym załatwieniu sprawy przepisy ust. 1-6 stosuje się odpowiednio.

